

Ureja uredniški odbor — Odgovorni urednik
Jože Kastelic — Naslov uredništva in uprave:
»Naše delo« pri OO OF Krško — Telefon 43 —
Čekovni račun pri Narodni banki FLRJ Krško
Štev. 615-1-9532-16 — Tiska Celjska tiskarna v
Celju — Celoletna naročnina 144, polletna 77,
četrtletna 36 din — »Naše delo« izhaja dvakrat
mesečno.

NAŠE DELO

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJA KRŠKO

Na volilnem zborovanju v Senovem je govoril tovariš Ivan Hribar

V četrtek, 30. oktobra se je na Senovem vršilo prvo zborovanje kot uvod pripravljen na občinske volitve. Velika dvorana v Ravnah je bila polna do zadnjega kotička, saj je za to zborovanje vladalo veliko zanimanje med senovskimi rudarji.

Po kratkih uvodnih besedah ljudskega poslanca tov. Šterbana je pozdravljen od navzočih povzel besedo minister in član CK KPS tov. Ivan Hribar. Takoj uvodoma je naglasil, da padajo volitve v občinske odbore prav v leto, ko nam je suša na našem gospodarstvu napravila ogromno škodo in nas v marsičem zavrla v našem napredu. Toda prav zaradi tega nepričakovane udarca je nujno potrebno, da naše socialistično gospodarstvo podvzame vse mere, da bi se katastrofa čim bolj in čim prej omilila in zmanjšala na najmanjšo mero. V tem pogledu so marsikatera naša podjetja storila že ogromno. Tako je na primer rudnik bakra v Boru z energičnimi in smotnimi ukrepi dosegel, da bo v tem letu izvozil za eno milijardo svojega produkta več, kakor je bilo to predvideno.

Kakor od podjetij kot celote, tako je treba tudi od vsakega posameznika, slehernega člana kolektiva, pričakovati in zahtevati, da bo upošteval prilike, v katere nas je privedla višja sila, suša, in na svojem delovnem mestu in področju v polni meri storil ono, kar skupnost od njega pričakuje. Ni to stvar samo države na splošno, kakor bi si to utegnil kdo razlagati, ampak je vprašanje vsakega posameznika. Kolektivi sami so lastniki proizvodnih sredstev, torej vsi delovni ljudje posameznih podjetij. Zato je popolnoma prirodno, da je od razvoja njihovih, proizvodnih sil odvisno njihovo boljše ali slabše življenje. V današnjem položaju je naš življenjski standard že zlasti močno odvisen od naše zmogljivosti, od efekta našega dela. Treba nam je torej prave zavesti, zavesti, da od nas samih zavisi ves uspeh naših podjetij. Državno vodstvo stori v polni meri vse, da bi se ti uspehi dosegli čimprej.

Z ozirom na prizadevnost posameznika v pridobivalnem procesu je popolnoma pravično uveden tudi sistem plačevanja. Plačilo se ravna po storitvi. To je socialistični princip, s katerim je odločno izločena možnost, da bi se mogel kdorkoli okoristiti z delom svojega marljivejšega delovnega tovariša. Če bi tega ne bilo, bi se vsem delavcem ubila volja do dela in ustvarjanja kvalitetnih proizvodov.

Največji ukrep naše ljudske oblasti, izvajajo nadalje govorniki, pa je nedvomno prehod podjetij v upravo kolektivov. To je najpomembnejši ukrep v zgodovini človeštva sploh. Ne izključujemo možnosti, da so še kje drugod delavci plačani boljše kakor pri nas, toda nikjer na svetu se še ni zgodilo kakor pri nas, da bi jim zaupali vodstvo njihovih podjetij. S tem je bil pri nas storjen ogromen revolucionaren korak naprej, o katerem sta govorila Marx in Engels, ko sta predvidevala, kam naj bi šel dobiček ljudi, ki delajo in ustvarjajo. Marsikdo bi morda še danes ugovarjal, zakaj ne dobi vsega dobička delavec sam. Lahke je odgovor na to, kajti vsa ta denar gre v celoti v prid njemu, v prid ljudstva samega. In da gremo še

dalje, o tem odloča delavec sam potem svojega delavskega sveta. Vodstvo proizvodnje je v njegovih rokah.

In zopet se najde kdo, ki rad primerja, kdo živi bolje, naš ali ameriški ali angleški delavec ali delavec katere druge zapadne države. Tu je predvsem treba pogledati, kje je narodni dohodek večji. Da, le po narodnem dohodku bi se mogel jemati kriterij, kje delovni človek bolje živi. So države, v katerih si je naprednejši delavski razred z neprestanimi borbami, štrajki, v katerih je živel vedno pod policijskimi pendreki, končno vendarle izboljšal svoj položaj. So tudi države, kjer delovni ljudje z danimi mehaničnimi sredstvi store in dosežejo neprimerno višji delovni efekt kakor pri nas brez zadostne mehanizacije. Tudi to je izredno važen činitelj pri dvigu življenjske ravni človeka. Toda smelo moremo trditi, da nikjer na svetu ni države, ki bi svojemu delovnemu človeku z istimi delovnimi sredstvi in pripomočki nudila takšen življenjski standard, kakršnega ima naš delavec.

Ni čudno potem, da se za naš razvoj, za razvoj naše socialistične domovine, zanima ves svet, zlasti ves dobronameren svet. Nepristano prihajajo k nam delegacije najrazličnejših držav in vrst, tako sindikalne, kulturne, mladinske itd. Toda vsaka od njih vprašuje v prvi vrsti o tem, kako je pri nas organizirana proizvodnja. Naš odgovor je lahek. Ljudska oblast je storila vse, ukrenila je najvažnejše: dvignila je v delovnem človeku interes do dela. In delegacije se čudijo, ko slišijo, kako se naši ljudje sami borijo v tovarnah za visoko in kvaliteto produkcijo, kako sami z vso vnamo pobijajo mlajnost pri delu, neupravičeno izostajanje in odstranjevanje vse kvarne vplive, ki bi mogli zavirati njihovo produkcijo. Da, njihovo produkcijo, kajti podjetja vodijo oni sami. Treba pa je pripomniti, da tako ravnanje zlasti večji, urejeni kolektivi. Priznati pa je treba, da marsikje še ni tako. In tam je treba storiti vse, da bo kolektiv zaživel s pravim, resničnim delovnim utripom, zaživel v polni zavesti, da je on gospodar, da vodi in upravlja podjetje.

Popolnoma napačno bi bilo — izvajati tov. minister — ako bi zamenjavali napeke s principom. Upoštevati je treba vso zaostalost, s katero se moramo danes boriti na vsakem koraku in ki je še usledila preteklosti. Kljub temu pa lahko trdimo, lahko tudi dokažemo, da moremo biti svetel primer marsikaterim državam, kjer bi moglo delovno ljudstvo živeti vse bolje, a ne živi. Nek angleški inženir je odkrito priznal, ko je videl naš ogromni napredek: »Vem, da se še niti sami v celoti ne zavedate, kaj se pri nas ustvarja. Toda vaši uspehi in vaše zmage veljajo tudi nam in našem delovnemu človeku.« Njihov sistem življenja, je dalje priznal, se je preživel, treba bi ga bilo poživeti, dati mu novih tokov in smeri. In teh iščejo pri nas, v našem naglem in za marsikoga nepojmljivem razvoju. Amerikane, ki je prišel k nam in ki ni bil socialistično usmerjen, pove preprosto: »Iščemo izhoda in edini izhod, ki bi ga mogli imenovati posrečenega, bi bil v socialistični ureditvi moje domovine.«

Vloga delavskih svetov

Tov. minister je govoril nato o delavskih svetih. Pravi socialistični odnos do dela nastane nedvomno šele takrat, kadar prevzamejo podjetja delavci, jih vodijo in urejajo. V taki ureditvi ne sme obstojati nobena samovolja, tako ne samovolja direktorja, enako pa tudi ne nobenega drugega posameznika. Direktor je tehnični vodja podjetja z določenimi nalogami, in če se želi napredek podjetja, mu mora pri njegovih prizadevanjih delavski svet nuditi vso podporo, razume se, kadar teče delo pravilno, zakonito. Za uspeh podjetja je torej nujno potrebno skladje. V tem pravcu je tudi treba razvijati vse delo ter odnose med delavskim svetom in direktorjem ter kolektivom samim.

Nedost, ki bo delovnim kolektivom prinesla še večjo moč in ogromen korak naprej v demokratizacijo, bodo nedvomno sveti proizvajalcev. Sveti, ki jih bodo sestavljali izvoljeni delegati-delavci, obrtniki, zastopniki turizma in gostinstva itd., bodo imeli popolno pravico odločanja o tem, kako in zakaj se bodo uporabljali dohodki njihovih podjetij. S tem dobe kolektivi v svoje roke možnost, ki je doslej niso imeli, namreč odločati o tem, da se z dobički,

ki jih podjetja ustvarjajo, tudi pravilno gospodariti. Tako bodo ti sveti proizvajalcev resnični, pravi delavski parlament.

Prej je bilo pri nas gospodarstvo vodeno po birokratskem sistemu. Dobiti smo morali izkustev, premagati neštete ogromne težave, pa tudi zavest delovnih ljudi je bilo treba dvigniti. Sedaj smo prebredli tudi te zapreke. Zato so se mogle kompetence, katere so bile delavskim svetom odmerjene sprva

In kako je v SZ

In prav na tem mestu, prav v primeru teh letošnjih elementarnih nadlog, ki so zadele našo državo, bi bilo vredno primerjati položaj našega delovnega človeka s stanjem onega v Sovjetski zvezi, kjer se je delavski razred najprej otrese izkoriščevalskega kapitalizma in zbirokratizirane kaste raznih zajedavcev carske vladavine, ki sta bila brez dvoma ena najhujših na svetu. Toda tam tudi sedaj ni dosti drugače. Birokracija se je razživila in zavladala

★ Naj živi VI. kongres KPJ ★ s tovarišem Titom na čelu

Dne 2. novembra se je v Zagrebu začel VI. kongres KPJ. Točno ob 10,30 je prišel v kongresno dvorano generalni sekretar KPJ tovariš Josip Broz-Tito. Nad 2000 delegatov, ki so zastopali okrog 780.000 članov KPJ, in številni gostje so z navdušenjem pozdravili maršala Tita. Pozdravljanje je trajalo več minut. Delegati in gostje so skandirali »Heraj Tito« in »Mi smo Titovi — Tito je naš«. Udeleženci na kongresu so izrazili vdanost in zaupanje vseh članov KPJ in narodov Jugoslavije prvemu partijskemu borcu in učitelju ter voditelju jugoslovanskih narodov v narodnoosvobodilnem boju in današnjem boju za zgraditev socializma. Vse ljudstvo je z največjo pozornostjo spremljalo delo šestega kongresa Partije in z veseljem pričakovalo njegovih sklepov.

Ko je tovariš Tito ob 10,30 začel šesti kongres KPJ, so ga navzoči prekinili s petjem »Internacionala«, ki so jo peli stoje. Nato je generalni sekretar KPJ tovariš Josip Broz-Tito dejal naslednje: »Pozdravljam vse navzoče delegate, izvoljene od partijskih organizacij za šesti kongres.

Pozdravljam vse navzoče goste in delegacije, ki so prišle, da bi v imenu svojih kolektivov in organizacij pozdravile ta kongres.

Predlagam, tovariši in tovarišice, da izberete delovno predsedstvo 33 tovarišev. Dovolite mi, da preberem svoj predlog.« (Sledili so medvzkliki Titu in Partiji.)

Preden je prešel maršal Tito na govor, je predlagal, da se počasti z enominutnim molkom padle komuniste in člane Centralnega komiteja.

Po sprejetju predloga za predsedstvo in komisije je kongres na predlog predsedujočega Vladimira Bakarića sprejel naslednji dnevni red:

I. Borba komunistov Jugoslavije za socialistično demokracijo in diskusija o referatu. Referat tovariša Tita.

II. O predlogu statuta KPJ in nekaterih organizacijskih vprašanjih Partije ter diskusija o referatu. Referat tovariša Aleksandra Rankovića.

III. Poročilo revizijske komisije CK KPJ in diskusija o poročilu.

IV. Izvolitev komisije za izdelavo resolucije.

V. Izvolitev komisije za statut.

VI. Izvolitev Centralnega komiteja KPJ in Centralne revizijske komisije.

V imenu Zveznega odbora Ljudske fronte Jugoslavije je pozdravil kongres tovariš Vladimir Simić in med drugim dejal:

Mladini ob volitvah v občinske in okrajne ljudske odbore

Pred nami so volitve v okrajne in občinske ljudske odbore. Vse politične in množične organizacije našega okraja se vestno in skrbno pripravljajo na ta dan, ko bo delovno ljudstvo naše domovine ponovno potrdilo svojo enotnost in trdno voljo, graditi sebi boljše bodočnost v socialistični Jugoslaviji.

mного tesneje in ožje, razširiti sedaj z določeno perspektivo, da stopamo z naglimi koraki nasproti popolni demokratizaciji našega političnega in gospodarskega življenja. Res, da nas je na tej poti zavrla letošnja suša, pa pojavi raznih uim kakor slane, gnilebe, plesni in še drugih nadlog na pridelkih našega kmetijstva, res pa je tudi to, da so naša podjetja in naše tovarne sedaj v rokah nepremagljive sile, sile naših delavcev-proizvajalcev, ki bodo s svojim vodstvom in svojim delom znali nadoknaditi to, kar so nam vzele te neprilike.

do fantastičnosti. Sindikati, ki bi morali biti branitelji delavskih pravic, so postali golo orodje zbirokratiziranega državnega aparata. Oblast direktorjev in raznih vodij je razvita do najvišje mere, na minimum pa so zreducirane pravice delavca. Ne čudimo se torej, če direktor delavca za prekršek kratkotalno zapre, ali povzroči, da se znajde na prisilnem delu v Sibiriji. Kritike tam ne poznajo več. Birokratska država (Nadaljevanje na 2. strani.)

Svoboda, izražena v socialističnih družbenih odnosih in temelječa na načelih socialistične demokracije, enakost, izražena v enakopravnih odnosih naših narodov, ter enotnost države, izražena

v federativni in republikanski obliki državne skupnosti, kakor tudi osnovne pridobitve ljudske revolucije in bistvena vsebina zgodovinske poti jugoslovanskih narodov v bratski skupnosti z enakopravnimi nacionalnimi manjšinami, predstavljajo politični in moralni smisel in pomen Ljudske fronte kot politične organizacije.

V imenu Jugoslovanske ljudske armade je pozdravil VI. kongres generalni

polkovnik Koča Popović in je med drugim poudaril:

»Naša ljudska armada stoji trdno na svojem mestu v splošni fronti miru. Nikoli ne bo nikogar napadala. Nikoli pa ne bo niti orožje čigar koli zaslužnevalnih smotrov. Vedno bo dosledno in neustrašeno branila našo svobodo in neodvisnost, neuničljive pridobitve naše revolucije in pravico naših narodov do svobodnega socialističnega razvoja. (Vsi navzoči vstanejo in viharno ploskajo.)

In tako stojimo danes močnejši in složnejši, bolj kot kdajkoli prepričani v pravičnost svoje stvari, sposobnejši, da je branimo, in trdneje kot kdaj koli zbrani okrog svoje Partije in našega CK.

Zato gre hvala našim narodom, naši Partiji in naši armadi in za to bodi za vedno hvala voditelju naših narodov, generalnemu sekretarju Partije in vrhovnemu poveljniku armade — tovarišu Titu.

Naslednjega dne, to je 3. novembra, pa je ob 8,05 začel citati svoj referat tovariš Tito, katerega glavne misli in sklepe VI. kongresa bomo objavili v naslednji številki.

tem pa moramo seveda budno paziti tudi na poizkuse in različne manevre reakcije, ki prav ob tem času usmerja vse svoje delo in prizadevanje k temu, da bi vrnila tudi svoje predstavnike v ljudsko oblast in tako še nadalje rovarila proti naši ljudski oblasti in naši skupnosti.

Poudariti moramo le še, da na te volitve stopajo tudi mladinci kot volivci, ki bodo tokrat prvič oddajali svoj glas. Njim je potrebno pojasniti predvsem pravice in dolžnosti našega državljanina in končno še, da njihova dolžnost ni le oddati svoj glas. Iz mladinskih vrst ob tej priliki stopajo novi ljudje, ki so dorasli in dobili pravico sodelovanja v naši družbeni ureditvi. S tem, ko bodo oddali svoj glas, bodo tudi že izrekli svojo besedo, ki bo del volje in besed vsega ljudstva. Naj ti mladi ljudje, na katere polagajo naši narodi, Partija in Tito vsa svoja upanja, odločno izpovedo svojo socialistično voljo in krepko primemo za delo pri reševanju gospodarske politike in drugih vprašanj, kajti le tako bodo storili svojo mladinsko dolžnost in dokazali moč naše mlade socialistične generacije.

Sadove vseh naporov, ki jih v današnjih časih vlaga v socialistično graditev naše domovine celotna družba, bo v prihodnosti uživala prav mladina. Zato ne bomo stali ob strani, marveč bomo tudi to pot dali svoj delež pri volitvah. Pri vsem tem pa naj nas vodi geslo: »Ljudje socialističnega kova, ljudje, ki jim je interes skupnosti njihov lastni interes, skratka tisti, ki bodo lahko najboljši zastopali naše množice v ljudski oblasti, naj pridejo v ljudske odbore občin, v ljudski odbor okraja in v svet proizvajalcev. Ljudski odbori s takimi ljudmi bodo lahko postavili dobre in stvarne plane dejavnosti na gospodarskem polju našega okraja, kar bo predvsem v prid skupnosti.

Okrajni komite LMS Krško.

Zbor proizvajalcev in njegov družbeno-politični pomen

Ljudska skupščina LRS je na svojem zadnjem zasedanju sprejela letos splošno, mlad, vrsto zakonov, med katerimi so najpomembnejši: zakon o občinskih ljudskih odborih, o ljudskih odborih mestnih občin ter zakona o okrajnih ljudskih odborih. Razlika teh zakonov od zakonov te vrste iz prejšnjih let je bistvena, ker ne gre le za nove oblike, temveč za novo vsebino. Čeprav so vsi naši dosednji zakoni o ljudskih odborih odražali pridobitve ljudske revolucije, odražali oblast delovnega ljudstva, ki je bila z njo priporočena, je ta razlika (v vsebini) vendarle velika. To se vidi v tem, da je vsak od njih odražal tudi stopnjo ekonomskega in družbeno-političnega razvoja, stopnjo razvoja demokracije, zavesti ljudi itd. Ekonomski razvoj naše države, razvoj družbeno-političnih odnosov pri nas je vedno zahteval temu ustrezajoče oblike državne uprave. Sedanjí nagli razvoj socialističnih odnosov v proizvodnji in novi družbeno-politični odnosi na sploh (ki se razvijajo kot rezultat borbe naše Partije), zahtevajo tako organizacijo ljudskih odborov, ki so v skladu s temi novimi odnosi, odražajo te odnose in omogočajo njihov nadaljnji razvoj.

Ta najpomembnejša novost, ki razlikuje novi zakon o okrajnih in mestnih ljudskih odborih od vseh dosedanjih, je ravno **zbor proizvajalcev**, ki predstavlja novo predstavniško telo v sestavi okrajnega oziroma mestnega ljudskega odbora. Zbor proizvajalcev bo del okrajnega, oziroma mestnega ljudskega odbora, enakovreden pri izdajanju vseh sklepov ljudskega odbora, ki se nanašajo na razdelitev in porabo presežka dela in druge gospodarske naloge, z okrajnim oziroma mestnim zborom. Okrajni oziroma mestni zbor je predstavniško telo vseh volivcev v dotičnem okraju ali mestu, zbor proizvajalcev pa je predstavniško telo tistih delovnih ljudi, ki delajo na območju okraja v podjetjih, v kmetijstvu, trgovinah in prometu. On bo poleg okrajnega, oziroma mestnega zbora odborov, na svojih sejah reševal najvažnejša gospodarska, socialna in druga vprašanja, kot so: družbeni plan, proračun, zaključni račun, statut ljudskega odbora, organizacija in likvidacija državnih podjetij, razne datjave, gradnje prosvetnih, socialnih, upravnih in drugih ustanov in podjetij, socialno zaščito itd. Iz tega sledi, da bo bodoči okrajni oziroma MLO sestavljen iz dveh enakopravnih domov: okrajnega zbora in zbora proizvajalcev, ki bosta praviloma ločeno (vsak zase) zasedala in po istem tekstu (n. pr. budžeta družbenega plana itd.) razpravljala in sklepala. Odloki in razni sklepi okrajnega ljudskega odbora, pri katerem sprejemanju enakopravno sodelujeta oba zbora, veljajo samo tedaj, ko sta jih izglasovala oba zbora po enakem besedilu. V slučaju, da se zbora ne bosta sporazumela, izvolita skupno komisijo, ki naj doseže sporazum in v primeru neuspeha se predmet pošlje ljudski skupščini LRS ali njenim organom, katerih odločitev je potem obvezna za oba zbora.

Na skupnih sejah obeh zborov odborniki okrajnega oziroma mestnega zbora in zbora proizvajalcev volijo in razrešujejo predsednika in podpredsednika LO in druge skupne organe, t. j. organe okrajnega ljudskega odbora (svete), imenujejo in razrešujejo tajnika OLO in druge vodilne uslužbenke OLO, volijo in razrešujejo sodnike, sodnike-poročnike okrajnih in okrajnih sodišč ter volijo in razrešujejo sodnike za prekrške pri OLO, imenujejo in razrešujejo direktorje podjetij, upravitelje zavodov, vodje uradov itd.

Poleg skupnih organov, t. j. organov okrajnega oziroma mestnega ljudskega odbora (predsednik, podpredsednik, sveti itd.), bo imel vsak zbor zase svoje interne organe (odborniške komisije). Tako ima zbor proizvajalcev

Zbor proizvajalcev — njegov pomen

Odgovora na to vprašanje ni mogoče dati, brez da poznamo ne samo mehanizem, temveč tudi vlogo OLO v sistemu maksimalne decentralizacije državne uprave (kateri proces se že dalj časa vrši in še ni končan) in brez da vidimo, kdo in po kakšnem načelu so izvoljeni odborniki zbora proizvajalcev. Ze samo dejstvo, da bo OLO odločal o delitvi presežka dela, usmerjal gospodarski, socialni in kulturni razvoj okraja itd., nam govori kako važno vlogo prevzamejo nase okrajni LO. Z ozirom na tako vlogo pa gotovo ni vseeno kdo ima večino v odboru. Da pa bo imel večino mest tisti, ki družbi največ daje, bo zagotovil zbor proizvajalcev. Zbor proizvajalcev, od katerih zavisí usoda naše socialistične izgradnje, imajo glede zastopstva v OLO poseben položaj, kateri se ogleda v naslednjem:

Okrajni zbor kot predstavniško telo vseh volivcev v okraju volijo vsi sloji (volivci) ne glede na njihov odnos do proizvodnje, a v zbor proizvajalcev le proizvajalci, vključeni v eno svojih gospodarskih organizacij, podjetij, združenj itd. Tako volijo proizvajalci svoje zastopnike prvo kot volivci v okrajni, oziroma mestni zbor in nato kot proizvajalci še predstavnik v zbor proizvajalcev. Vendar vsi proizvajalci nimajo enakih pravic v pogledu zastopstva v zboru proizvajalcev, ker se te pravice merijo s tem, koliko napravi eno ali drugo podjetje, zadruga ali združenje, ki daje družbi svoje proizvode. Čim večjo vrednost v družbenem bruto produktu nekdo daje, tem več zastopnikov voli v zbor proizvajalcev. Na ta način ta naš socialistični demokratizem uveljavlja načelo, da bodo proizvajalci v LO zastopani ne samo po nominalni enakopravnosti, temveč tudi po prispevku, ki ga dajejo skupnosti in ki se meri z določeno udeležbo v družbenem produktu okraja oziroma mesta. Iz tega osnovnega načela izhaja tudi volilni sistem za volitve v zbor proizvajalcev.

Odveč je vsako dokazovanje, kako pravična in kako globoko demokratična

predvidena po tem zakonu okrajne komisije, in sicer: mandatno, imunitetno in komisijo za družbeni plan in proračun. Poleg teh pa ima okrajni oziroma mestni zbor tudi komisijo za pravne predpise in organizacijska vprašanja ter komisijo za prošnje in pritožbe. Skladno potrebam lahko oba zbora organizirata tudi druge stalne odbore komisije.

Po novem zakonu o okrajnih ljudskih odborih je mandatna doba okrajnega zbora štiri leta, mandatna doba zbora proizvajalcev pa je dve leti. Število odbornikov v zboru proizvajalcev je najmanj polovica, a največ tri četrtine od števila okrajnega zbora, vsekakor je to odvisno od števila gospodarskih organizacij okraja in kako velike so iste.

je ta zamisel, ki jo novi zakon o okrajnih in mestnih ljudskih odborih fiksira. Ona omogoča delavskemu razredu in najširšim delovnim množicam v mestu in na vasi, da one ne le aktivno sodelujejo v organih ljudske oblasti, temveč da v njih tudi odločajo. Delovni ljudje nimajo nikjer takih pravic v svetu kot pri nas, saj je to tudi razumljivo zaradi tega, da tudi nikjer v svetu nimajo po-

Kdo naj bi predvsem kandidiral v zbor proizvajalcev

Ko trdimo, da je zbor proizvajalcev delavsko upravljanje na širokem področju, da je to razširitev delavskega upravljanja tudi na druga področja, bi bilo vsekakor najpravičnejše, da v njih kandidiramo najboljše, najbolj izkušene delavce, ki so se v upravljanju s podjetjem izkazali kot najboljši. Po mojem mišljenju je najboljši delavec (tu mislim najdelavnejši in najspodobnejši) član delavskega sveta, zavestni graditelj socializma in socialističnih odnosov, najbolj upravičen, da se mu izkaže to čast. Po drugi strani pa bodo tovariši, ki imajo največ izkušenj v delavskem upravljanju, te izkušnje uporabljali v delu zbora proizvajalcev. Čut odgovornosti pred družbo, gospodarska razgledanost, smisel za štednjo in ekonomičnost ter organizacijska sposobnost in drugo, kar posedujejo mnogi člani delavskih svetov, bodo tudi zboru proizvajalcev zelo potrebni.

Pri izbiri kandidatov ne pozabimo tudi na naše žene, ki jih imamo v naši proizvodnji, trgovini in transportu prav gotovo 30 do 35 odstotkov.

Naš bodoči okrajni ljudski odbor bo predvidoma štel skupno 95 članov, in sicer: okrajni zbor 62 članov in zbor proizvajalcev 33 članov. Ker razne veje gospodarstva pri nas dajejo različno vrednost v družbenem produktu, dajejo tudi temu primerno zastopstvo v zbor proizvajalcev. Tako daje od celotnega števila 33 članov: 17 članov industrija in rudarstvo, 11 članov kmetijstvo (vsi trije sektorji), 2 člana transport, 2 člana

vinske borbe, skozi ogromne napore naše graditve, v novo dobo socialistične ureditve. Pred občinskimi odbori so ogromne naloge, izberite si može, poštene, trdne in zavedne, ki jim bodo kos.

Naši odnosi z drugimi državami — je omenil tov. minister — so se v mnogih primerih zelo izboljšali. Tako na primer z Avstrijo, Grčijo in Turčijo in še mnogimi drugimi izvenevropskimi državami. Zadržanje naše države vzbuja povsod zanimanje in zaupanje, ki se vedno bolj odraža v diplomatskih odnosih s temi državami. Takšen odnos bi mogel biti tudi s sosedno Italijo. Toda dobrih odnosov ona očitno noče, za njeno notranje trlo stanje potrebuje nekoga, proti kateremu rovari, zahteva od njega tudi teritorije in ga kaže svojemu ljudstvu kot tarčo. Vse te poskuse, da bi zmanjšala naš ugled v svetu, pa zavračajo dejstva sama. Naša država vsak dan bolj pridobiva na veljavi v OZN, kjer je vedno večji krog držav, ki gledajo na nas z zaupanjem in nas vedno topleje priznavajo.

Pri vsem tem nas nikakor ne more motiti dejstvo, da meče Sovjetska zveza pred nas očitek, da smo kolonija Amerike. Naša svoboda je kupljena za morje krvi, naše gospodarstvo se vzpenja z gigantskimi napori vsega našega delovnega ljudstva. Ali je mogoče, da bi mi tako težko priborjeno samostojnost prodajali komurkoli? Ali noče s tem SZ očitek prikriti in privrpati jasne resnice, da sama tlači in izžema vrsto satelitskih držav, ki jim je svoboda, nedvomno prav tako kakor nam nad vse draga?

Toda pustimo vetru naj pih! Za nas je važno samo to, da imamo svojo državo, ki si jo hočemo urediti tako, kakor bo prav nam, tako da v njej ne bo nikdar več mesta za izkoriščanje ljudi, ki ustvarjajo in nam kujejo boljše življenje bodočnosti. In na to — je dejal tovariš minister — na to pomistimo zavestno in resno, ko bomo stopali na volišča.

polne oblasti v svojih rokah. Te pravice, ki jih ima pri nas delovno ljudstvo, so plod ljudske revolucije in borbe, ki jo vodi naša Partija za socialistične odnose, za poglobljanje socialistične demokracije v celokupnem družbeno-političnem življenju.

Zbor proizvajalcev je nadaljnji razvoj Delavskih svetov, je delavsko upravljanje na področju državne uprave, ki zajema ne samo gospodarstvo, temveč tudi socialno skrbstvo in zdravstvo, prosveto in kulturo itd. Vendar LO spriči dejstva, da upravljanje s podjetji, kot splošne ljudske imovine demokratični in samoupravni organi neposrednih proizvajalcev do podjetij nimajo več administrativno-operativnega odnosa, temveč samo z zakonom določene pravice. S temi pravicami se zagotavlja le družbeno nadzorstvo nad podjetji.

Ze iz tega, kar je bilo rečeno se da zaključiti, da imajo zbori proizvajalcev izredno velik družbeno-politični pomen. Koliko se bodo oni v praksi uveljavili in odigrali vlogo, ki jim je namenjena, zavisí v prvi vrsti od naših materialnih možnosti, od našega političnega dela in od našega sodelovanja sploh.

Zbori proizvajalcev se danes kot nova institucija pojavljajo le pri okrajnih in mestnih ljudskih odborih. Toda prav gotovo je, da tudi republiške in zvezna skupščina ne bodo ostale pri sedanjí organizacijski obliki, kar je bilo že slišati v časopisju. Neposredni proizvajalci bodo tudi tu zavzeli vidnejše mesto in odločali o delitvi viška dela v republiškem in zveznem merilu.

obrt in enega člana trgovina in gostinstvo. Zaradi tega, ker bo nekeje po več podjetij oziroma Kmetijskih združenj volilo skupaj po enega člana v zbor proizvajalcev, volijo ta podjetja in Kmetijske zadruge delegate, iz vrst katerih bodo potem izvolili člana zbora proizvajalcev.

Štrukelj K.

16. novembra gremo na Bizeljsko

Dne 16. novembra ob 10. uri dopoldne bo svečano izročen v promet pravkar dograjen most na reki pri Bizeljskem, ki veže slovensko ozemlje s Hrvaško. Ta most, ki meri 50 m, in je delo tamkajšnjega prebivalstva obeh narodnosti, ima za vso okolico velik gospodarski in politični pomen. Ze mnogo let nazaj so prebivalci bližnjih vasi sanjali o takem objektu, ker so vsakodnevno čutili potrebo po njem. Toda samo z lastnimi sredstvi je bilo to nemogoče doseči, stara oblastva pa niso bila zainteresirana, da se ustvarjajo vezi med Slavenci in Hrvati, ki jih deli na tem področju reka Sotla.

Upoštevalo je interese tamkaj živečega prebivalstva je ljudska oblast Slovenije in Hrvaške temu prebivalstvu priskočila na pomoč in dodelila potrebne kredite v višini 1.300.000 din. Prebivalstvo pa je z velikim članom množično pristopilo k delu. Most je bil po zaslugi delovnih ljudi, ki so s svojim prostovolnim delom manifestirali bratstvo in enotnost med Slovenci in Hrvati ter privrženost ljudski oblasti, v rekordnem času dograjen.

»Bile so pri graditvi mnoge težave,« je rekel na zaključni seji gradbenega odbora tov. Gustav Pečnik, »toda iniciativni in enotni ljudje smo vse ovire premagali in dokazali, da se v bratski skupnosti s podporo svoje oblasti da premagati vse težave.« Tako ni slučajno, da je prebivalstvo tamkajšnjih slovenskih in hrvaških vasi prisvojilo ime mostu »most bratstva in enotnosti«.

Na svečani otvoritvi, ki bo pri mostu samem nedaleč od Bizeljskega v vasi Drašje bosta govorila ljudska poslanka, izvoljena prav na tem predelu Slovenije in Hrvaške. Po svečanem sporedu bo v novem zadrženem domu na Bizeljskem kulturni spored, kjer bodo sodelovale slovenske in hrvaške kulturno-umetniške skupine, med tem in po sporedu pa sledi ljudsko veselje.

Odločanje volivcev, kdo bo kandidiral v ljudske odbore je častna dolžnost, ki jo imajo volivci samo v Titovi Jugoslaviji

Predvolilne priprave so v polnem teku

Minuli teden je bil zelo živahen v pripravah za volitve v občinske in okrajne ljudske odbore, ki se bodo vršile 7. decembra t. l. Vsak večer smo imeli polno vaških frontnih sestankov in zborov volivcev po volilnih enotah. Na vseh teh sestankih se je razpravljalo o najvažnejših političnih in gospodarskih vprašanjih ter o izbiri kandidatov, ki so jih predlagali za predstojaje volitve.

Iz dosedanjega poteka predvolilnih sestankov pa se opaža, da so nekateri občinski partijski komiteji in odbori Fronte zanemarili organizacijo vaških frontnih sestankov, češ da za to ni več časa ter da je nepotrebno, da bi ljudje dvakrat skupaj hodili ter so prešli takoj na zore volivcev. Posledica takega mišljenja in dela je ta, da se v teh krajih niso aktivirali niti občinski odbori OF, še manj pa vaški. Prav tako pa tudi volivci niso bili seznanjeni s konkretnimi političnimi gospodarskimi vprašanji, ki jih je potrebno obravnati na predvolilnih sestankih.

Še nikdar niso bili zbori volivcev tako dobro obiskani

Tako pravijo odborniki občinskih ljudskega odbora v Velikem Trnu. Pretekli teden so namreč imeli zore volivcev, in sicer v treh volilnih enotah. Udeležba je bila povsod dobra. Najboljša pa v Ravnah, kjer so bile vse hiše, ki spadajo v to volilno enoto, zastopane po več članih, najmanj pa po enem. Povsod na teh zborih so živahno razpravljali o svojih vaških problemih, kot na primer popravilo vaških poti, prodaj vina, davkih itd. Največ je bilo govora o kandidatih. Za kandidate so povsod predlagali ljudi, ki so se že dosedaj pokazali dobre pri delu za splošno korist. V nekaj primerih so sicer prišli na kandidatno listo poedini vaški nergači. Toda ljudje pravijo, da pri tajnih volitvah, dne 7. decembra, ne bodo izvoljeni. Je pač še vedno tako, da se ljudje ne upajo javno izstopiti proti negativnim elementom, boječ se zamere. Pomanjkljivost teh zborov pa je v tem, da so bile zelo malo ali pa nič zastopane žene. Iz tega se vidi, da je na naši vasi še vedno nazadnjaška miselnost, češ da za ženo ni potrebno, da se udeležuje v javnem življenju. Naše kmečke žene ne morejo razumeti, da je potrebno, da tudi one spregovorijo svojo besedo na takih sestankih, kjer se obravnavajo tako važne stvari,

kot so volitve v občinske odbore. Nič manj od moških ne morejo biti žene zainteresirane, kdo bo vodil in kako bo izgledalo občinsko gospodarstvo. V največ primerih ravno one občutijo posledice slabega gospodarstva in nemarnega poslovanja v občini.

Večina izvršenih zborov volivcev je pokazala, da volivci z zadovoljstvom sprejemajo na znanje nov demokratični volilni sistem, kateri omogoča, da volivci res svobodno predlagajo in volijo kandidate. Ako pa analiziramo na dosedanjih zborih izvoljene kandidate, bomo ugotovili, da so to v večini ljudje, ki zaslužijo, da jih bomo na bližnjih volitvah volili v občinske ljudske odbore.

Kratka doba nas še loči od dneva, ko bodo morale biti vse kandidatne liste predložene okrajni volilni komisiji. Zato poskrbimo, da do tega roka izvršimo še vse preostale zore volivcev. Prav v času, ko se vrši zgodovinski VI. kongres KPJ, tekmujejo v predvolilnih pripravah v čast kongresa. Spremljajmo delo kongresa in na zborih volivcev tolmачimo ljudem njegov pomen za naš nadaljnji gospodarsko-družbeni razvoj in za razvoj progresivne misli na vsem svetu.

Dragan

Na volilnem zborovanju v Senovem je govoril tovariš Ivan Hribar

(Nadaljevanje s 1. strani.)

na upravo se je tako odmaknila popolnoma od delovnega ljudstva. In kaj temu sledi, je jasno. Razlike v plačah so tako ogromne, da prejemajo privilegiranci mnogokrat po petdeset, pa tudi sto in še večkrat večje plače kakor drugi. Interes delavstva za dvig proizvodnje, kaj še celo za njeno kvaliteto, je padel na minimum. Ruskemu človeku je, skoraj kakor nekdanj, vseeno, če je bič črn ali bel, njegova pleča ga čutijo, trpe. Kjer pa je v delovnem človeku zavest še živa, tam raste odpor, z njim pa se polnijo ječe.

Tako je v Sovjetski zvezi. Lahko je presoditi, čigav položaj je boljši. Toda tudi pri nas se je treba z vso odločnostjo boriti proti vsem ostankom zaostale miselnosti. Našim ljudem — pravi tovariš minister — je treba nenehno tolažiti, da morajo biti naše oči obrnjene vedno naprej. Ni lahko danes, toda naše današnje delo, naša ogromna delovna prizadevanja so kvas bodočnosti. In ta leži pred nami svetla. In zato, samo zato premagujemo vse napore sedanjosti s tolikšno vnemo, z vedrino in voljo. Stradanja, anarhije in izkoriščanja pri nas ne more biti več, tako je dejal sam maršal Tito. Mnogo mnogo smo že zgradili. S ponosom gledamo na to, kajti zgradili smo sami. Res, da je še dosti drobnih, vsakdanjih stvari in potrebščin, ki nam še niso dosegljive. Toda tudi to bo prišlo, kakor vse drugo, si bomo tudi to ustvarili sami.

Velike so težave, skozi katere mora naše državno gospodarstvo. Ogromni zneski se iztekaajo danes v našo težko industrijo, mnogo moramo žrtvovati za varnost naših meja, in to ne po lastni krivdi. Toda zaupamo na razum in dobro voljo neštetihih malih in velikih držav na svetu in verujemo, da se bo nevarnost vojne odmaknila in odstranila

nekoč popolnoma. Tedaj bodo ti dragi objekti postali vir sreče in blagostanja našega delovnega človeka.

Naposled — je omenil govornik — je treba pri nas zaznamovati zelo naglo in razveseljujo izboljšanje, ki se kaže v državnem aparatu. Ze dalje časa moremo opazovati najenergičnejše krčenje raznih nepotrebnih delovnih mest, uklinjanje celotnih direktij, ustanov in podobno, ki niso bile nujno potrebne za nadaljnji naš gospodarski razvoj. Tisoče ljudi je tako moglo na mesta, kjer je njihovo delo koristno in potrebno. To je nedvomno ena največjih pridobitev zadnjega časa in najboljše kažipot k pravilnemu in smotrnemu gospodarstvu države. Poleg tega pa je najbolj razveseljujoče dejstvo, da se demokratizacija vsega javnega življenja širi prav v smeri, ki je edino pravilna, nazaj k ljudstvu, ki ustvarja dobrine. In prav na tej poti bodo nove občine odnosno njihovi odbori odigrali ogromno nalogo.

In prav zaradi tega je ogromne važnosti, kako bomo ravnali pri volitvah, ki se nam bližajo. Ni vseeno, komu bomo poverili svoje zaupanje. Treba je misliti na to, da bodo razni mešetarji, kompromisarji in eksponenti vati-kanske politike skušali storiti vse, da bi zavedli neveščega in nerazgledanega človeka. Poudarjali bodo, kako je edino važno za občinsko gospodarstvo samo dejstvo, da je mož, ki naj bi ga volili, gospodarjen. Mi pa trdimo, da hočemo v občinskem odboru takšne ljudi, ki se tudi v najhujših časih niso družili s sovražnikom, ampak so tudi tedaj stali trdno na strani ljudstva. Nobenega mešetarjenja! Mi hočemo na občino ljudi, ki so s svojim delom dokazali, da jim je na srcu smer, po kateri smo stopali skozi trpljenje domo-

N-O-V-I-C-E-I-Z-N-A-S-I-H-K-R-A-J-E-V

Senovo-Brestanica-padlim borcev

1. november, Dan žrtev, ki je posvečen spominu naših padlih na brezštevilih bojiščih širom naše — od fašističnih okupatorjev teptane in razbičane — slovenske zemlje, umrlih v uničevalnih taboriščih in zaporih, ki si jih je omislila sovraznikova krutost, da bi z njimi iztrebila naš narod. Nikoli ne bomo pozabili žrtev, ki so prelele kri za našo svobodo, zato da na naši zemlji govorimo v svojem materinem jeziku.

Občinski odbor ZB Senovo je priredil pred spomenikom padlim borcev in žrtev fašističnega terorja žalno komemoracijo. Rudniška godba je za uvod zaigrala žalno koračnico, nakar je sledil govor tovariša Borisa Večka o pomenu dneva ter orisal trpljenje slovenskega naroda v borbi proti okupatorju za pravice slovenskega naroda. Sledile so recitacije in nastop pevskega zbora, ki je zapel dve pesmi v spomin padlim borcev.

Iz Krškega

V sredo, dne 22. oktobra se je v Krikem vršila druga redna seja trgovinske zbornice okraj Krško. Razen članov zbornice sta prisostvovala seji tudi predsednik šolskega odbora in predsednik odbora za promet z industrijskim blagom.

Razpravljali so o tarifnih pravilnikih. Isti so izdelani in tudi potrjeni od republiškega Glavnega odbora sindikatov. Prav tako je bilo sproženo vprašanje sprejema javneve v uk, vprašanje prispevka v trgovinsko zbornico itd.

Obisk trgovskega podjetja „Potrošnja“ v Samoboru

Trgovsko podjetje Hamor in Vratnik iz Samobora sta povabila trgovsko podjetje „Potrošnja“ Krško na enodneveni obisk. Uslužbeni „Potrošnje“ so se vabilu polnoštevilno odzvali v nedeljo, 19. t. m. Goste je pozdravil predsednik občine Samobora, predsednik Zadrugne zveze in predsednik trg. podjetij Samobora.

Skupno s trg. podjetjem iz Samobora so si ogledali njihove poslovalnice in način poslovanja. Poslovalnice imajo zelo lepo urejene, trgovine so specializirane na gotove artikole. Po ogledu poslovanja in izmeni strokovnih izkušenj so se kolektivni pomerili v šahu in kegljanju. V obeh panogah je zmagal kolektiv „Potrošnje“.

V imenu kolektiva „Potrošnja“ se je zahvalil gostiteljem ravnatelj Novak, ki je poudaril, da so taki obiski velike važnosti, ker se s tem kolektivni zbljujejo na političnem, kulturnem in prosvetnem polju, poleg tega pa se tudi utrjuje bratstvo in enotnost.

Kolektiv „Potrošnje“ je odnesel iz Samobora najlepše vtise, obenem pa je povabil Samoborčane, da jih čimprej obiščejo.

Kako je v Kmetijski zadrugi v Blanci

Ze dolgo časa se po blanski občini šušlja, da v zadrugi ni nekaj v redu, da so cene neprimerno višje kot drugje, da se nameršeni zadrugne ne ozirajo na upravni odbor, da podpirajo enostranske člane upravne odbora tako, kakor da bi bili oni vodilni organ zadrugne.

Pred nedavnim je trgovinska inšpekcija iz Krškega izvršila pregled poslovanja in ugotovila, da je poslovanje Lupatec prodajal nekatere artikole dražje, kot pa je bil zanje obremenjen. Cilikarji „Franka“ je prodajal celo po 40 din dražje pri kg. Tudi cene ostale malo blagu so sorazmerno višje od cen po drugih trgovinah, to pa zato, ker so drugi v tem času izvršila razna znižanja, česar pa KZ Blanca ni vzela na znanje.

Borba za naše morje in njega tradicije

Pred nekaj dnevi sem bil priča prav zanimive pogovora, ki sta ga imela dva podeljčana, in sicer o odnosih Jugoslavije do Italije oziroma Italije do Jugoslavije. Med prav živahnim razpravljanjem je eden izmed njih med drugim dejal sledeče: Je že prav, da se naša vlada ne da tem požrešnim Italijanom, boljše bi pa le bilo, da bi se mi borili za našo lepo in bogato Koroško, kakor pa za te prazne skale, kamenje in vodo.

Tak pogovor me je takoj pripravil do tega, da napisem par stavkov o našem silovitem Jadranskem morju, ki je v našem lokalnem časopisu, kajti iz zgoraj omenjenih sem sklepal, da naši ljudje niso dovolj poučeni in seznanjeni o važnosti za našo državo.

Ni treba biti strokovnjak za zunanja politična vprašanja, kakor tudi ne expert za mednarodno politiko, da je celotna gonja okoli Trsta nekaj prvi korak imperialistične pohlepnosti, ki traja že več stoletij in ima jasno odrejen cilj: zapreti našim narodom borzel v ostali svet, odvzeti jim pljuča s katerimi dihaajo, odvzeti jim morje. Večna borba rimskih imperialistov je bila vedno ista: ne dovolj sosedu, da plava po morju, z drugimi besedami, ne dovolj mu, da živi.

Mi smo vsekar in v vsakem pogledu pomorska zemlja. 2000 km ene od najrazvitejših obal na svetu, geografska lega zemlje, katere ekonomika gravitira proti morju, stalno izživljanje našega človeka s tem elementom, ki je postal nerazdvojen z njim samim, postal dominanten v njegovi psihi, pesmi, književnosti itd. Vse to je zelo poznano onim preko morja. Ravno zaradi tega, ker jim je vse to tako dobro poznano, je njihov pohlep za našimi obalami, za našo maslino, vinsko trto, obraslimi otoki in lepimi lukami vedno večji in traja še danes. Rim se je poslužil vsega, od kriminalcev do političnih dezertierov, zgodovinskih fašistov in še drugih podobnih stvari, da bi najprej italijanskemu narodu, a za njim se ostalemu svetu dokazal, da Jadransko morje ni Jadransko morje, temveč italijansko morje, dokazoval, da naša obala ni naša temveč, da mora biti italijanska.

Kakor rečeno, italijanski kričaji so tako rekoč prekličali ne samo celo Italijo, temveč ves svet, da mora Jadranska obala biti njihova in da poprej ne bo miru. Tako pre-

Iz Kapel

V nedeljo je bil v Kapelah občni zbor Splošne kmetijske zadruge, na katerem so izvolili kandidate za zbor proizvajalcev. Izvolili so jih pet, ki bodo nato skupno z delegati iz Dobove, Jesenice in Vel. Doline izvolili enega odbornika v zbor proizvajalcev. Poleg tega so na tem zboru razpravljali še o važnih gospodarskih in političnih vprašanjih. Dotaknili so se tudi poslovanja svoje zadruge, ki je dosegla v zadnjem letu precej vidne uspehe. Nabavila je traktor, ki je orje na njah zadrugnikov. Imajo tudi mlatilnico. Sedaj mislijo nabaviti prikolico, pa tudi za razne druge kmetijske stroje se zanimajo. Najprej pa morajo urediti vprašanje detev. Zadruga je aktivna, saj ima nekaj čez pol milijona dobička. S tem uspehom se pa zadruga ne sme zadovoljiti. Trgovina mora biti njena postranska dejavnost. Vse bolj je treba razvijati razne kmetijske odseke, živinorejske, sadjarke in druge in se za to bomo borili, ki bodo delali zadrugo rentabilno. Prisotni člani zadruge so si bili v tem enotni.

Nekaj članov zadruge je predlagalo, naj bi zadruga prevzela mlin, ki sedaj ne dela, medtem ko morajo zadrugniki nositi žito po nekaj ur daleč. Pri tem izgubijo na času, svoj mlin, ki je stoji in mu je potrebno samo majhno popravilo. Ta predlog so vsi enoglasno sprejeli in zadolžili upravni odbor, da se pogovori z lastnikom ter pokrene vse potrebno, da bo začel mlin čimprej obratovati.

Takšnih odkritostnih in pametnih pogovorov je treba v Kapelah več. V nedeljo se je dovolj nazorno videlo, da so zadrugniki v Kapelah umni kmetovalci, ki sami streljajo za tem, da bi bilo njihovo kmetijstvo čimbolj napredno. Res je, da so tihi dokler ne tijejo, takoj pa, ko se razpravlja o njih samih, o njihovem kmetijstvu in njihovi zadruzi, znajo pridno in pametno posegati v diskusijo.

Rezultat občnega zbora v Kapelah je bil ta, da so tudi nečlani uvideli, da jim je zadruga potrebna in koristna. Ob začetku zbora se je oglasil kmet z besedami: »Vpišite me v zadrugo.« Te besede so dovolj jasno povedale, da stopa KZ Kapela na novo pot.

Iz vasi Dobova

Tu se je udeležilo zbora volilcev lepo številno ljudi. Ni bilo hiše, ki ne bi bila zastopana na zboru. Bilo pa jih je tudi več, po dva, trije od hiše. Celotni stari ljudje, ki drugače redkokdaj zahajajo kam, je bilo na zboru, kjer so vsi z zanimanjem poslušali tovariša Vučajnika, ki je govoril o važnih gospodarskih in političnih vprašanjih. Razpravljali so tudi o otroških obdobjah, to pa razumljivo zato, ker živi v vasi malo kmetov.

Vas Dobova bo volila dva odbornika. Da pa bodo volitve čimbolj demokratične, so postavili šest kandidatov, postavili so ljudi, ki

Ne le gospodarska razgledanost — tudi politična usmerjenost in zavest naj bosta merilo pri izbiri kandidatov

Smo pred volitvami v občinske ljudske odbore. Vanje naj pridejo le socializmu predani ljudje, kajti od njih bo zavisel ves bodoči gospodarski in kulturni procvit občine. Bodoče občine so naše življenjsko vprašanje. Ne sme nam biti vseeno, kdo bo prišel vanje. Ne le gospodarska razgledanost — tudi politična usmerjenost in zavest naj bosta merilo pri izbiri kandidatov. Še vedno ti majhen, beden ostanek iz preteklosti, ki se pa na vse kriplje skuša obdržati na pozornici, od koder je najlažje braniti svoje interese. Zato tudi polizkus, da se vrinejo v bodoče občinske odbore. V teh bi najlažje zavirali igradnjo socializma.

Tudi ti reakcionarni elementi se pripravljajo na volitve. Njihova predvolilna dejavnost je različna, odvisna od naše budnosti in našega političnega dela med množicami. Njihova stara gesla so visoki davki in cene, dvoje, kar njih

so s svojim delom dokazali, da so vredni biti ljudski predstavniki. Zato volivcem v Dobovi ne bo težko izbrati odbornika.

Podsreda

Dne 30. X. so se v Podsredi zbrali člani OF, da se pogovorijo o predstojajočih volitvah v občinske in okrajne LO. Bila je zelo živahna razprava tri ure, saj je bilo marsikaj za razjasniti, predno gredo na zbor volilcev, da postavijo kandidatsko listo. Člani OF so podprli nove zakone o ljudskih odborih in nov volilni zakon ter druge mere, ki jih navaaja ljudska oblast v cilju poglobljanja soc. demokracije in v cilju nadaljnje stabilizacije našega gospodarstva.

Člani OF so kritično ocenili delo nekaterih odbornikov občinskega LO in odločili, da njihove kandidature v bodoče ne bodo podpirali. Izjasnili so se, da bodo predlagali kot kandidate poštene ljudi, nesebične, ki nimajo pred seboj le svoje temveč tudi skupne interese in ki bodo smelo nastopali proti vsaki nepravilnosti, ki bi jo zastopal kateri od odbornikov ali kdo drugi.

Precej živahna diskusija je bila tudi o četrti akontaciji za davke. Največ prigorovov je bilo na to, da med posameznimi gospodarski akontacija ni sorazmerna, ravno tako tudi samozavestno vztrajajo, da se v odnosu na občino Bistrico preveč obteženi.

Iz Velike doline

Zbora volilcev se je udeležilo 300 ljudi. Največ so razpravljali o davkih, dotaknili pa so se tudi gospodarskih in političnih problemov ter predstojajočih volitev. Davkoplačevalec je bilo objasneno s strani tajnika OOLP Krško, tovariša Humarja, da živimo v težkih prilikah, ko nas je nekaj let zapravilo zaleda suša, medtem ko moramo ne drugi strani napeti vse sile, da izgradimo naše ključne objekte in ojačamo našo obrambno sposobnost. Razpravljajo o letu vprašanjih je bilo čuti, da ljudje niso slabi in da marsikaj lahko razumejo, da pa Fronta in Partija niso dale vse od sebe za pravilno obhajevanje naše gospodarske in politične linije. Tudi o Splošni kmetijski zadruzi je bilo govora. Zaradi malverzacij, ki si jih zakrivil posamezni poslovodje, imajo ljudje v zadrugo manj zaupanja, vseeno pa so pozdravili predlog, da bi s pomočjo letno obnovili svojo degenerirano sadjarstvo. Tudi so se strinjali s tem, da se v okviru KZ ustanovi živinorejski odsek.

Burna je bila razprava o davkih, to predvsem po krivdi davčne komisije in občinskega odbora sploh, saj so razbili na davkoplačevalce le del predvidene kvote. Namesto 1.808.000 din so razbili samo 540.000 din čes, da je nemogoče razbiti cele kvote. Prav to pa je dalo povoda razburljivim diskusij, ki jo je zagrešila davčna komisija. Težko je bilo dopovedati davkoplačevalcem, da je suša močno prizadela nekatere predele v naši državi, da pa je najmanj prizadela naše kraje.

-ne-

same najbolj žuli. Zato govorijo ljudem: »Izberite v odbore ljudi, ki bodo gledali, da ne bo davkov...« Tako na frontnem sestanku v Brestanici, kjer so kričali postavljali takšna vprašanja, kakor da bi frontovci ne vedeli, da to niso njihove misli. Podobne misli se porajajo v farovžih, kjer domujejo protiljudski duhovniki, ki jim je naša ljudska oblast trn v peti.

Povsod v mestih in vaseh so v teku predvolilni sestanki, kjer se razpravlja o predstojajočih volitvah, perečih gospodarskih in političnih vprašanjih doma in po svetu. To vse pa je odraz tega, da so predstojajoče volitve v okrajne, mestne in občinske odbore ter zbere proizvajalcev najpomembnejši datum v zgodovini naše mlade republike in podarjajo vse večjo samoupravnost lokalnih organov ter decentralizacijo pri opravljanju poslov splošne državne uprave.

preko tiska dokončno razpršila in razkrinkala laž o neki italijanski Istri, Primorju in Dalmaciji, kateri naj nepoučenim v svetu, kakor tudi našim ljudem iz starih knjig tolmači dejstva, ki govorijo o naših brodih in ljudih, ki so plivali na teh brodovih, ob potokih solza in krvi, ki so jih naši predniki prelili v borbi proti civiliziranemu sosedu, ki je stoletja skušal, a nikoli uspel, da nam odvzame morje in nam onemogoči pluti po njem.

Lo takrat, ko bo vsakemu našemu človeku na glede na to, ali živi pod Triglavom ali ob obali Drine poznata lepota našega morja in obale, ko ne bo nihče več med nami, ki bi ne vedel kaj za nas morje pomeni, nikomur ne bo težko, pa če tudi potrebno znanj umreti, kati morje je naša življenjska osnova. Takrat bomo lahko trdili, da smo izpolnili svojo dolžnost in si bili v svesti, da bodo naše obale in naše morje ostale vedno svobodne in naše.

Ilirija Stanko

AF

Kam vodi izkoriščanje položaja ...?

Izpred sodišča

Pred štirinajstimi dnevi se je na Okrajnem sodišču v Brežicah zagovarjal Ostrič Jože, bivši upravnik krajevne žage Brežice-okolica. Obtožnica mu je očitala, da je kot upravnik omenjene žage izkoristil svoj položaj in je dne 30. 6. 1951 za svoje potrebe, toda v imenu podjetja, naročil 5000 komadov zidakov in 300 komadov zarezne opeke pri Celjskih opekarnah. Pri Gozdni upravi Pišce je bil naročil zaradi hitrejšje in zanesljivejše dobave na račun žage 9,15 kubičnih metrov hlodovine, ki jo je kasneje v začetku leta 1952 brez kakršnega koli dovoljenja in predpisane takse razžagal in uporabil v svoje privatne namene. Konec leta 1951 oziroma spomladi 1952 pa je bil tako iznajdljiv, da si je prisvojil hloed v izmeri 0,505 m³, katerega je namesto plačila za razrez hlodovine prepustil podjetju šef železniške postaje. Konec leta 1951 pa je odredil in pristal na prodajo luščilnega stroja, ki je bil last podjetja, Kopinč

Francu, in sicer pod pretvezo, da je imenovan plačal za podjetje drug elektromotor za 20 KS v vrednosti 57.986 din. Prav tako pa je brez pristanka pristojnega organa od podjetja odkupil elektromotor za 14 KS, vreden najmanj 23.000 din in to celo brez cenitve, za inventurno ceno 12.000 din. Tako iznajdljivi upravnik pa si je prisvojil v poletju 1951 in brez kakršnega koli dovoljenja razbil parnilnico pri žagi ter si iz teh ruševin prisvojil 6 m³ kamena in neugotovljeno količino betonskega železa. Dalje si je prisvojil izterjani znesek Franca Vogrinca iz Kapel 936 din in od Antona Kante iz Sel 624 dinarjev, prav tako pa tudi 80 krajnikov v vrednosti 2160 din. V začetku avgusta 1951 pa je poverjeništvu za komunalne zadeve pri OLO v Krškem podal lažno izjavo, da potrebuje za obrat elektromotor za 10 KS, nakar je to poverjeništvu izstavilo potrdilo, s katerim je pri Elektrotehni v Ljubljani dvignil ome-

Trenutno so danes na terenu najakutnejši pogovori o davkih. Prav je, da o tem ljudje razpravljajo, saj so davki po sprostitvi odkupov edina obveznost, ki jo nosi naš delovni kmet v korist splošnih družbenih potreb.

Splošna tendenca je, da se zadovoljuje s trditvijo, da je suša uničila ali vsaj bistveno zmanjšala količine kmečkih pridelkov, nihče pa ne ugotavlja, da za višino dohodkov ni bistvene važnosti količina, temveč cena.

Se vedno velja staro pravilo, da manjša ponudba povzroča večje povpraševanje, večje povpraševanje pa dviga cene. Vsak dan imamo stotine prilik spoznati in potrditi to pravilo. Cene kmečkim pridelkom rastejo. Narasčati pa so začele že davno pred razpisom 4. akontacije, tako da je vsak izgovor kmetov na visoke davke prazen in neutemeljen.

Obtok denarja se je v letu 1952 povečal za 1888 milijonov dinarjev. Skoraj ves ta denar se je usmeril na kmete. Kupna moč nekmetov se je od januarja do septembra 1952 povečala za 37 odstotkov, kupna moč kmetov pa je v istem razdobju narasla od 225 milijonov na 1020 milijonov in znaša povišanje celih 353 odstotkov.

To povečanje ne gre na račun večjih prodanih količin kmetijskih pridelkov, temveč na račun visokih cen, predvsem lesu, krompirju, živini, sadju, vinu itd. Primerjajmo lanskoletno septembrske cene pridelkov z letošnjimi in videli bomo, da naša trditve drži. To trditve potrjuje tudi evidenca Narodne banke o denarnem obtoku, ki izkazuje nenormalno velik odtok gotovine na kmete.

Zaradi tega je višina 4. akontacije popolnoma utemeljena. Vse trditve, da se hoče kmeta uničiti, nima nikake podlage, kar nam dokazuje vsakodnevna skrb državnega vodstva, ki pomaga kmetu s cenenimi krediti in drugimi ugodnostmi do lažjega obdelovanja in s tem povečanja kmetijske proizvodnje. Ugodnosti, ki jih uživajo člani KDZ, so velike in jih nihče ne more zanikati. In vendar se najdejo kmetje, ki ob reorganizaciji KDZ iz njih izstopajo in bodo raje kmetovali sami. Zaradi »preobremenjenosti«¹ privatnih kmetov morada Da bodo nosili večje breme kot zadrugniki? Dvomimo!

Važna in najvažnejša naloga občinskih ljudskih odborov in njihovih davčnih komisij pa je 4. akontacija pravilno, pravično in nepristransko porazdeliti na posameznike. Ustvariti pravilno sorazmerje pri razdeljevanju akontacij je tako važna, da tega ne moremo dovolj poudariti. Nepravilno, pristransko obremenjevanje ustvarja hudo kri, zmanjšuje ugled oblastvenih organov ter povzroča pri izterjavi velike težave.

Občinski ljudski odbori in njihove davčne komisije so k temu delu pristopile z več ali manj resnosti in odgovornosti. Od Gospodarskega sveta OLO določene globale 4. akontacije so občinski ljudski odbori Bizeljsko, Brestanica, Krmelj, Leskovec, Senovo, Tržišče, Videm-Krško in še drugi z več ali manj težavami razbili.

Občinski ljudski odbor Bistrica, Brežice in Čatež še ne vedo, kako bi k temu poslu pristopili ter s tem zamujajo dragocene dni in ustvarjajo sami sebi nepotrebne težave.

Graje vreden pa je postopek občinskega ljudskega odbora Velika Dolina, ki je delo v zvezi z razbitjem 4. akontacije oportunistično odklanjal. Pri tem se je temeljito osmešil sam odbor, ko je akontacijo razbil samo delno, medtem ko je za ostalo poskušal utemeljevati z elementarnimi nezgodami, ki pa za občinski ljudski odbor Velika Dolina ne pride v poštev, če primerjamo stanje s pokrajnamami celotne države.

Dolžnost kmetovalcev pa je, da predpisane akontacije poravnajo v zakonitem roku in tako zadostijo svoji edini obveznosti do skupnosti. Prisilni ukrepi izterjave niso približljivi, ker ustvarjajo nepotrebno delo in s tem v zvezi stroške.

njeni elektromotor za znesek 18.845 din in ga neposredno izročil zasebniku, svaku Mihaelu Glogovšku, ki mu ga je moral plačati po prostih cenah in sicer 116.801 din. Vsa omenjena kazniva dejanja pa je izvršil samo zaradi tega, da bi si na lahek način pridobil čimvečjo premoženjsko korist.

Okrajno sodišče v Brežicah mu je za ta kazniva dejanja prisodilo 11 mesecev zaporu in 15.000 din denarne kazni. Poleg tega pa mu je naložilo povračilo škode krajevni žagi v znesku 11.000 din in 2160 din za kupljeni elektromotor. Elektrotehni v Ljubljani pa je dolžan povrniti razliko za nabavljeni elektromotor v znesku 97.956 din.

Primer nam jasno kaže, kam dovede človeka zloraba in izkoriščanje položaja za lastne koristi. Vsem ostalim pa, naj bo to upravnik ali delavec, v velik opomin, kako je treba ravnati s predmeti in obrati, ki so last skupnosti, last nas vseh in ki so zaščiteni z zakoni, ki si jih je naša pošteno delovno ljudstvo samo pisalo.

Zaščitimo poljedelske pridelke naj bo geslo naših kmetovalcev

Z mnogo truda smo pospravili žita in druge kmetijske pridelke s polja ter se čisto niti nismo zavedali, koliko sovrtašnikov — rastlinskih bolezni in škodljivcev — je prežalo nanje. Naše poljske kulture so prepuščene same sebi in le redkokdaj smo rastline poškopili proti listnim ušem, krompir proti krompirjevi plesni in kloradskemu hrošču, fižol proti rji, paradiznik proti raznim glivičnim boleznim itd. Res je, da čisto opravičujemo takšni propusti pomanjkanje tehničnih sredstev, slabe izkušnje s škropilci, ki pa največkrat bremenijo naše neznanje. Pomislimo na to, da nam skoraj redno propada 25 do 30 odstotkov belih žit zaradi rje, da je pridelek krompirja zaradi glivičnih bolezni zmanjšan za več kot 25 odstotkov, da nam sneti uničijo ogromno pridelka belih žit in koruze. Če torej nismo uspeli uničiti bolezni na njivi, je potrebno, da uničimo škodljivce, ki jih imamo v žitnicah in kletih. Prav v zadnjem času želijo kmetje nasvetov, kako zatreti krompirjevega molja, žitnega molja, črnega žužka, kornega molja, fižolarja in druge.

Pa pogledimo, kaj in kako se jih bomo vsaj v glavnem iznebili, če že ne uspejo, da jih popolnoma zatremo.

KROMPIRJEV MOLJ

Kdo ga ne pozna? Vsak kmet, le ime na mu ne ve, koliko škodo pa napravi, mu je dobro znano. Ta škodljivec napada gomolje že na polju in še huje v skladišču. Gosenice, do 15 mm dolge, napadajo meso krompirja, ki trohni in gnije ter zelo neprijetno smrdi. Gosenice se zapredujejo ter po 10 dneh zleti iz zapredka metuljček sivozlate barve. Če so skladišča za krompir topla, se razmnožuje rod za rodom naprej, vse do pomladi, ko samica znese jajčeca na zeleno cimo krompirja. Izlegle gosenice rijejo skozi steblo in ko dorastejo, zapustijo stebelce ter se zapredujejo. Spet novi metuljčki, novi rod!

S čim bomo nadlogo omejili in zatirali? Krompir v skladišču posipamo z DDT (Pantakonom) prahom ali pa prostor, v katerem je krompir neprodušno zaprt in ga razkužimo z ogljikovim žveplecem, in sicer 150 ccm ogljikovega žvepleca na 1 kubični meter prostora.

ČRNI ŽUZEK

Ta nam dela veliko škodo. Vsi ga poznajo, zato ga ne bomo opisovali. Ta rilčkar znese v luknjico žita, ki jo je izdolbel z rilčkom, po 1 jajce, iz katerega se razvije ličinka, ki požre notranjost zrna. Čim nižja je temperatura, tem počasnejši je njegov razvoj (pri 14 stopinjah Celzija celo 4 mesece). Zanimivo je, da hrošči pri nizki temperaturi lahko vzdržijo tudi po 1 leto brez hrane.

Žitnico ali pa zrnje lahko razkužimo z ogljikovim žveplecem, in sicer 300 do 400 ccm na 1 kubični meter prostora. Če razkužujemo žito v zaprtih zabojih, denemo ogljikov žveplec na vrh žita v odprte posode, ker so hlapi ogljikovega žvepleca težji od zraka in padajo navzdol. Tudi zračenje in premetavanje žita koristi uničevanju tega škodljivca.

ŽITNI MOLJ

Žitni molj se prav rad zaredi v žitnih shrambah, kjer ni prepaha in je dovolj zračne vlage. Metuljček ima srebrnosa krila in ima temnorjavo lise. Metulji

leta jo od pomladi do jeseni in odlagajo jajčeca v žitna zrna ali tudi nad zrna. Iz jajčec se razvijejo gosenice belorumenene barve, ki objedajo zrnje od zunaj in jih zlepijo v večje ali manjše grude (klobčiče). Škodljivec prezimi v zrnu ali v stenskih razpokah skladišča kot buba v svetlih zapredkih.

Zatiranje je enako kot pri črnih žužkih.

KORUZNI MOLJ

se je v zadnjih letih izredno močno razširil. Že na polju ga je na koruznih storžih obilo, še posebno pa v skladiščih. Metuljček ima rumenorjavo krila in odlaga jajčeca v zrno kornice. Gosenice se zavrtja v koruzno zrno, žre vsebino zrna in šele po 3 do 4 mesecih doraste. Zabubi se v zrnu. Metuljčki ponovno odlagajo jajčeca na korozi ali pa tudi na druga živila, predvsem na suho sadje. Kornuznega molja uničujemo v skladiščih enako kakor črnega žužka in žitnega molja.

FIZOLAR

Kdo ga ne pozna? Koliko je že povzročil gospodinjam. Ta škodljivec je prav na Krškem polju zelo razširjen, po dosežanih ugotovitvah najbolj v Sloveniji. Samička odlaga jajčeca na še zelena zrna v shrambi, pa tudi na fižolova zrna. Ličinke, ki se izležejo iz jajčec, žro notranjost fižola. V fižolu se tudi zabubi in se iz bube razvije hrošček.

Fižolar kaj rad napada tudi korozi. Fižolarja zatiramo z DDT preparatom ali pa na 100 kg zrnja, ki je neprodušno zaprto v kakšno posodo, s 300 do 400 ccm ogljikovega žvepleca. Ogljikov žveplec damo navadno v plitve posode, ki se puste odprte in na vrhu fižola, kajti hlapi ogljikovega žvepleca so težji od zraka in se počasi razširjajo navzdol.

Ker je ogljikov žveplec močno vnetljiva tekočina, moramo biti z njim zelo previdni.

Prav je, da naše KZ razpolagajo s takšnimi zatiralnimi sredstvi, da bomo tem škodljivcem prišli na kraj. Tudi bo interes za KZ med našimi kmeti postal večji, gospodarska korist pa zelo velika. Kmet.

Pojdimo na Lisco

Okrajni odbor ZB NOV Krško priporoča vsem članom ZB, predvsem pa borcem in aktivistom Kozjanskega odreda, da se udeležijo v nedeljo, dne 9. novembra 1952 otvoritve nove planske koče na Lisci. Na Lisci bomo 9. novembra obujali stare partizanske spomine iz borb Kozjanskega odreda in ostalih edinic, ki so se nahajale takrat na tem sektorju.

Okrajni odbor ZB Krško.

O B J A V A

Svet za ljudsko zdravstvo Krško obvešča, da je od 1. nov. dalje pregled bolnih dojenčkov in predšolskih otrok v prostorih otroškega dispanzija (bivša bolnišnica) vsak dan od 11. do 12. ure.

Za šolske otroke pa v prostorih šolske poliklinike (bivša bolnišnica) od 12. do 13. ure.

Posvetovalnica za noseče sprejema vsak četrtek od 10. do 11. ure.

Posvetovalnica za matere sprejema vsak ponedeljek popoldne od 15. do 17. ure.

Svet za ljudsko zdravstvo

LJUDSKA MLADINA PRI IZGRADNJI SOCIALIZMA

Ljudska mladina je po osvoboditvi naše domovine takoj nadaljevala pot onih mladincev, ki so v NOV herojsko in veličastno dokazali ljubezen in vdanost svojemu narodu in naši domovini. Vključila se je z vso aktivnostjo v vsa področja dejavnosti za obnovo naše dežele in za izgradnjo socialistične domovine. Vsem nam so znane velike zmage in uspehi, ki jih je dosegla Ljudska mladina na prostovoljnih akcijah pri izvrševanju našega prvega petletnega načrta. Tako se je tudi izkazala naša mladina s svojo požrtvovalnostjo in vztrajnostjo, hoteč da pomaga naši Partiji in državnemu vodstvu prebroditi vse težave, ki sta jih imela v začetku borbe za izgradnjo socializma.

Da bi obudili in dali priznanje tem zaslugam Ljudske mladine, je OK LMS sklenil podeliti odlikovanja vsem tistim mladincem in mladinkam, ki so bili po osvoboditvi pa do danes petkrat na kakršnihkoli mladinskih organiziranih prostovoljnih akcijah. V poštevek pridejo tudi lokalne prostovoljne akcije LMS, ki so bile organizirane po brigadnem sistemu.

Ker niso na razpolago podatki o takih mladincih in mladinkah, se naj vsi tisti, ki izpolnjujejo pogoje za prejem odlikovanja, prijavijo najkasneje do 15. nov. t. l. pri OK LMS Krško z navedbo vseh podatkov o preostalih prostovoljnih akcijah.

Vsem pevskim zborom v okraju Krško

Ob priliki proslave 380-letnice velikega slovensko - hrvaškega kmečkega upora in smrti Matije Gubca bodo združeni zbori peli naslednje pesmi:

Mešani zbori:

Pesem o svobodi — R. Gobec

Pesem mladinskih delovnih brigad — S. Mihelič (v zbirki Naša pesem št. 4, stran 168)

Mlada garda — C. Pregelj (dobi se v isti zbirki)

Bohor — R. Gobec

Moški zbori:

Le vkup, le vkup uboga gmajna —

R. Simoniti (v zbirki Pesem delu, stran 66)

Jadransko morje — A. Hajdrih (v pesmarici Glasbene matice 1929, stran 192)

Mladinski zbori:

Naša pesem — A. Lavrin - R. Simoniti (z godbo)

Mladi bataljoni — R. Gobec

Pionirji in pomlad — J. Kuhar

Pesem mladine — R. Gobec (triglasno)

Mladinski zbori dobijo note na oddelku za prosveto. Okrajni odbor Ljudske prosvete prosi vse zebre, da pričnejo med drugim tudi z vajami za te pesmi, da jih ne bo čas prehitel. V teku zimske sezone se bodo zbrali pevovodje na kratek sestanek zaradi enotnosti izvajanja gornjih pesmi.

Okrajni odbor Ljudske prosvete Krško.

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE ZA PIONIRJE

Vodoravno:

1. Mali upornik; 2. f — noga — sr; 3. sreda — n — aki; 4. Tito — jarek; 5. okamenel — r; 6. Ana — enak — t; 7. o — č — dihati; 8. priimek — Rab; 9. e — Nil — tke; 10. kap — rjuha — t; 11. l — osnaži na; 12. Irska — iti — n; 13. note — oje — e; 14. običaj — reči.

Navpično:

1. mesto — opeklino; 2. Afrika — r — a — rob; 3. l — etan — i — posti; 4. i — domačin — skeč; 5. Una — e — Mirna — a; 6. po — nedelja — oj; 7. ognjenik — užij; 8. ra — alah — hiter; 9. n — ar — karta — i — e; 10. isker — tak — n — č; 11. krič — tibetanci. Križanko sta pravilno rešila tov. Rihter Stanko iz Krškega in Pavlin Jože, prav tako iz Krškega. Oba naj se zglasila na uredništvo.

Ali ste že poravnali naročnino za NAŠE DELO?

POPRAVEK

V št. 19 smo v rubriki »Pepče pripoveduje...« zaradi netočnih informacij priobčili netočen napis nad telefonskim aparatom Rešilne postaje v Brežicah in se z ozirom na zahtevo omenjene ustanove dne 17. oktobra prepričali in ugotovili, da je resnični napis nad telefonskim aparatom naslednji: »Privatni telefonski pogovori — prepovedani!« Uredništvo.

Pepče

PRIPOVEDUJE...

Že zadnjič sem objavil, da ne maram nikomur delati krivice. Pri zadnji številki sem zopet nasel neinformiranosti dopisnika ter obdolžil upravo šole na RAKI, da je vrnila pet izvodov pionirskega lista na pošto s pripombo »nazaj«. Resnica pa je, da ima pionirski odred na osemletni šoli na Raki 70 naročnikov pionirskega lista, upravo šole pa je zavrnila 5 izvodov, ki so bili poslani na naslov nižje gimnazije na Raki, ki pa več ne obstoja. Upam, da mi bo uprava šole na Raki to oprostila, dopisnika pa prosim, da se v bodoče o takih stvareh točneje informira ter da ugotovi dejansko stanje. — V soboto pred tombolo ZB v KRŠKEM, sem so strahovito upelal, ko sem lovil prašička, ki je ušel tovarišici Ruži. Vse naše prizadevanje je bilo zaman, našli ga nismo, ker se je odojek sam javil pri tovarišu Murku v nadaljnje uradno poslovanje. Smilila se mi je tovarišica Ruža, ki se je tako bridko jokala ob izgubi nje poverjenega prašička. Zato je bilo veselje tem večje, ko ji je tovariš Murko javil, da je zadeva s prašičkom v redu. Slišal sem tudi, da se Krčani jeze, da so vsi dobili — glavni — pretežno odšli izven Krškega. Če je tombolska sreča bolj naklonjena prebivalcem izven Krškega, ne morem pomagati, saj »sreča je opoteča«. Upajmo, da bodo Krčani imeli pri prihodnji tomboli več sreče. V gostilni KIH na VIDMU se športno udeležujejo »strastni igralci« iz Cululoze. Ker me menda poznajo, da vse izblebetam, so me opozorili, naj nikomur ne pravim, da igrarajo za denar. To jim tudi svečano obljubljam in ne bom nikomur povedal. — Hitel sem v LOČE PRI DOBOVI, da sem tovarišu Humeku pomagal urejevati živinske potne liste za 35 glav živine in sešteti denar v znesku 400.000 dinarjev, ki jih je takoj na roko plačal za kupljeni dve parceli. Ko sem vse to uredil, sem moral Humeka tolažiti, ko mi je tako presunljivo stokal in jokal, da se v naši novi Jugoslaviji ne da živeti in da ga tako neusmiljeno tlačijo davki. Humek je res velik revež. Prepričan sem pa, da bo pri odmeri davkov to davčna

komisija upoštevala. Na BLANCI sem se pa oglasil v KZ, kjer imajo cikorijsko kar po 40 din dražje pri kilogramu, kakor v ostalih prodajalnah. Izgleda, da je to specialna cikorijska, ki služi v specialne namene za eventualna kritja primanjkljajev Lopatčevega gospodarjenja v KZ. V zadrugi Gornja Blanca sem pa poslovojdjo moral prijeti za ušesa, ker je neki ženi namesto 16 kg moke natehtal samo 15,20 kg, češ da mora skrbeti za eventualni primanjkljaj pri inventuri. Izgleda, da je pri več strankah skrbel za primanjkljaj. Če bi ga za vsako tako stranko enkrat potegnili za ušesa, bi dobil oslovsko ušesa; kot tak pa nikakor ne spada v prodajalno kmetijske zadruge. V BRESTANICI sem se pa čudil mnenju večine občinskih očetov, ki ne kažejo nikakega zanimanja za otroški vrtec in naše malčke, ker so odklonili predlog, da bi se uporabila sedanja gostilna »Pod lipo« med drugim tudi za ureditev šolskega vrtca. Prepričan sem pa, da bodo svoje stališče spremenili in končno naše matere razbremenili, a malčkom pripravili veselje. Na STUDENCU sem občudoval prečastitega gospoda župnika Mehleta in sem hotel ugotoviti, ako mu je že zrasla mučeniška gloriola nad glavo, ko sedaj revež tako s potrpljenjem izraža svojo ljubezen do zdravstveno ogroženih otrok, ker prepoveduje materam, da bi otroke pošiljale v počitniške kolonije. Pota so pač različna, po katerih pridemo v nebesa, čeprav je ta pot narokovana od najbolj zagrizenih nasprotnikov naše stvarnosti in ljudske oblasti. V prihodnjih dneh si bom vzel nekaj časa ter odpoval v BREŽIC, da uredim vse potrebno za ozdravljenje zdravstvenega doma, ki kaže vse znake vnetja ometa in rakasto razpadanje fasade. Če kaže zdravstveni dom take bolezenske znake, gotovo ne more imeti bolnik zaupanja, da bi v takem obolenem zdravstvenem domu pridobil zdravje. Upajmo, da to stanje ne bo trajalo dolgo in da bo v kratkem času zunanje lice zdravstvenega doma dobilo lepšo in zdravstvenemu domu odgovarjajočo fasado. Pozdravlja Vas Vaš Pepče.

K I N O K R Š K O

8. in 9. XI.
ŠEHEREZADA — barvan amer. film
12. in 13. XI.
TEŽKA LETA — italijanski film (mladini se priporoča)
15. in 16. XI.
KOBILICE — ameriški film

K I N O B R E Ž I C E

7., 8. in 9. XI.
SREČANJE S FRANKENSTAJNOM — ameriška komedija
12. in 13. XI.
LADI HAMILTON — angl. film
14., 15. in 16. XI.
WINCHESTER 73 — amer. kovb. film

Naročajte in dopisujte v naš list!

F. Setinec:

Šlezijška kronika

»Ne razumem vas.«
»Kje je primopredajnik? Kje so mine? Kje je skica? Ali me sedaj razumete?« je kričal detektiv.
Gigi je pogledal tovariše. Njegov pogled je razodeval, da je njihovega življenja konec. Potem je pogledal detektiva:
»Francozi nismo izdajalci!«
»Naj bo to priznanje?«
»To je vse, kar smo priznali!«
Detektiv je sunil Gigija s pestjo v obraz:
»Ven z njimi!«
Vojaki so jih suvali čez prag. Postavili so jih pred barako in jim zvezali roke. Detektiv se je postavil prednje in jih motril:
»Kje je enajsti?«
—
»Psi! Ali slišite bobnenje? Zaman se ga veselite! Obrnil se je k vojaku, ki je stal zraven njega: »Zavežite jim oči!«
Gigi je pogledal po tovariših in potem na detektiva:
»To prihranite zase!«
»Pes!«
Vojaki so se postrojili v vrsto. Naperili so avtomate v ljudi, ki so stali zvezani pred barako.
»Živela Francija!« je zakričal Gigi.
»Bratstvo, enakost, svoboda!«
»Smrt fašizmu!«
»Ogenj!«
Avtomati so bruhnili ogenj iz sebe in deset mladih ljudi je padlo na zemljo. Gigi je še dvignil glavo in s slabotnim glasom zapel:
»To bo boj naš poslednji...«
Detektiv je stopil k njemu in ga s škornjem udaril po glavi, pištolo pa mu je pritisnil na sence:
»Banditi!«
—
Zjutraj je Ludvik stopil v laboratorij:
»Bon jour!«
»Heil Hitler!«

Presenečeno je obstal pred vrati. V kotu, kjer je stala omara, je stal ob njej mož srednje postave v sivi civilni obleki. Prišel je k njemu:
»Vaše ime?«
»M. Ludvik.«
»Pojdite z menoj!« Zunaj ga je posadil v avtomobil in ga odpeljal v pisarno znanega poslojca z zamreženimi okni.
»Sedite!« Mož v sivi obleki je pokazal na stol.
»Hvala.«
Detektiv je sedel nasproti Ludviku.
»Kje sem vas videl?«
»Mislim, da v tovarni. Zasliševali ste Hrvate. Jaz sem bil tedaj za tolmača.«
»Ah, da.«
Detektiv si je prižgal cigareto. Tudi Ludviku jo je ponudil:
»Kadite?«
»Ne, hvala.«
»Ali veste, zakaj sem vas pozval?«
»Ne — ne vem.«
»Kje ste bili to noč?«
»V taborišču.«
»Lažete!«
»Bil sem v taborišču.«
»Ni res!«
»Če vi bolje veste od mene...?«
»Bom vprašal.« Dvignil je slušalko.
»Umsiedlungslager Warmbrunn, bitte! ... Halo...«
?
»Ali je pri aparatu lagerfirer?«
?
»Potrebujem informacije. Ali je bil M. Ludvik to noč v taborišču?«
?
Nato čakanje. Detektiv je držal slušalko pri ušesu, a Ludvik je v mislih zrl lagerfirerja, ki stopa po dvorišču...
»Alzo, ni bil?«
Detektiv je odložil slušalko. S pogledom je preletel Ludvika:
»Vedel sem, da ste lagali!«
»Moral sem.«
»Torej ste bili v baraki pri Francozih?«
»Nisem.« Ludvik se je srečal s pogledom detektiva. Nepre-

mično je zrl vanj, le v njegovi notranjosti se je dogajalo hudo. Slednjič je spregovoril:
»Bil sem pri dekletu. Stanuje v Landeshuterstrasse št. 22.«
»Ali je Nemka?«
»Da, Nemka, in prav to je bil vzrok, da sem lagal. Bal sem se povedati, da kot inozemec običujem z Nemko.«
»Bomo videli, če je tako.«
Detektiv se je zazrl skozi okno. Tako gledaje skozi okno je komaj slišno izustil:
»V Jugoslaviji so partizani?«
»Ne vem.«
»Ali niste slišali poročil?«
»Kje naj bi slišal poročila? Čitam samo nemške časopise.«
»V baraki so imeli radio?«
»V baraki nisem bil nikoli.«
»Ali poznate Francoze iz laboratorija?«
»Poznam. Skupaj smo delali.«
»Kje so sedaj?«
»Ne vem. Zjutraj, ko sem prišel v laboratorij, nisem videl nobenega.«
»Zaspali so, ker ste to noč predolgo bedeli.«
Ludvik je pogumno dvignil glavo pokonci:
»Kako morete nekaj takšnega govoriti, če pa jaz najbolje vem, da sem bil to noč pri dekletu. Sicer pa lahko vprašate Francoze, če meni ne verjamete. Vprašajte jih, če sem imel kakšne zveze z njimi.«
Detektiv se je zasmel:
»Oni ne bodo več spregovorili.«
»Torej mrtvi.« je pomislil Ludvik in pri srečanju je začutil, kakor da ga nekaj stiska in duši.
Detektiv je potegnil pištolo iz futrole in jo naperil v Ludvika.
»Ali si bil to noč v baraki?«
»Nisem.« Ludvik je nepremično zrl v detektiva. Pripravljen je bil na vse.
»Če priznaš, ti podarim življenje; sicer te ustrelim, pes!«
»Lahko me ustrelite, v baraki nisem bil.«
Detektiv je povesil pištolo, nato jo spravil v futrolo.
»Ime in priimek dekleta?«
»Elsa...«
Detektiv je pritisnil na gumb. Vrata so se odprla in vstopila sta dva vojaka. Pri vratih sta obstala.